

Spis treści

PROLOG

ROZDZIAŁ 1

UPIÓR ŻĄDA MIEJSCA PRZY STOLE 15

- 1.1. Białe plamy 20
- 1.2. Wyparte korzenie 23
- 1.3. Republika inteligencka 28
- 1.4. Bohater to twój oręż! 34

ROZDZIAŁ 2

SZELA I JEGO ŚWIAT 45

- 2.1. Poddaństwo i pańszczyzna 45
- 2.2. Zagrodnik i plenipotent gromadzki 51
- 2.3. Powstanie 1846 roku 59
- 2.4. Rabacja 66
- 2.5. Renitencja i zesłanie 82

ROZDZIAŁ 3

CZARNA LEGENDA

3.1. <i>Fake news</i> Boguszów	99
3.2. Stały bohater wierszy, powieści i dramatów	109
3.3. Sztuki plastyczne w służbie czarnej legendy	138
3.4. Dusza kontrrewolucji, czyli austriacka próba kontrnarracji	145

ROZDZIAŁ 4

BIAŁA LEGENDA

4.1. Spóźniona modernizacja	163
4.2. Zgodni w ucisku, niezgodni w przemocy. Pamięć o pańszczyźnie i rabacji	176
4.3. „Przeciw rozdrapywaniu tej zabliźnionej rany” – ludowcy a Jakub Szela	189
4.4. Bój o literacki parnas. <i>Słowo o Jakóbie Szeli</i> Brunona Jasińskiego	204
4.5. Radykalizacja ruchu ludowego radykalizacją białej legendy	212

ROZDZIAŁ 5

CZERWONA LEGENDA

5.1. Co mówili klasycy?	229
5.2. Spór w rocznicę. Chłopi przeciwko katolikom	236
5.3. Kościuszko czy Szela?	252
5.4. W okowach stalinizmu	266
5.5. Jakub Szela w historiografii marksistowskiej	270

ROZDZIAŁ 6

BADANIA TERENOWE „SZELA”	289
6.1. Co i jak chciano zbadać?	291
6.2. Oddajmy im głos	297
6.3. Na styku legend	308

ROZDZIAŁ 7

KRUSZENIE POMNIKA – SIŁA LEGEND PO 1956 ROKU	317
7.1. Historycy kręcą trybami przeszłości	319
7.2. Reglamentowany pluralizm	327
7.3. Historia kołem się toczy	354
 Galicyjski Robin Hood? Słów kilka o wyjątkowości Szeli	 365
 Epilog	 371
 Podziękowania	 377
Bibliografia	379
Przypisy	399
Indeks osobowy	457
Źródła ilustracji	467